

СТАНОВИЩЕ

от проф. д. изк. Свилен Стефанов за дисертационния труд на кандидата за образователната и научна степен „доктор” Дамян Дамянов. (Департамент Изящни изкуства. Докторска програма „Визуално-пластични изкуства“, НБУ).

Дамян Дамянов представя дисертационен труд на тема *„Взаимовръзки между текст и изображение в изкуството на плаката след средата на ХХ в. Употреба на типографски знаци – графични концепции”* за защита на образователната и научна степен „доктор”. Научен ръководител е доц. д-р Калина Христова. Дисертационният труд съдържа: увод, три глави, заключение, библиография, приложения, речник, научни приноси с общ обем от 140 стр., включени са общо 137 изображения, подкрепящи теоретичното изследване. Авторефератът отговаря на съдържанието на дисертационния труд. Налице са осем публикации по темата на дисертацията в различни списания и научни сборници.

Интересите на докторанта са свързани преди всичко с проблемите на съвременния графичен дизайн и връзката му с тенденциите в културата на съвременността. Дисертацията е ясно композирана като съдържание и наименованията на отделните глави четливо определят посоката на изследване. В увода Дамян Дамянов изяснява обекта, целите и задачите на дисертацията. Изследването е разделено на три основни глави. Първата е историографска част, която е разделена на два по-малки дяла. Първият проследява развитието на плаката от неговото начало до Втората световна война. Разгледана е историята му и след този период. Акцентирано е върху типографията като неизменна част от изкуството на плаката и нейната връзка с изображението.

Във втората глава са представени някои съвременни автори, в чието творчество има силна концептуална и формална връзка между текст и изображение.

В третата глава са систематизирани принципите на графичен синтез между буква и образ. Опитът за анализ на различните подходи е направен въз основа на няколко емблематични съвременни автори. Разгледано е творчеството на ред български художници, включително и на автора на настоящия труд. Систематизиран е оригинален художествен материал, който има характер на свидетелство не само за света на плакатното изкуство, но и за цялото ни общество. За мен беше особено интересна частта за „края на плаката“, в която авторът пише: „Краят на плаката“ е термин, с който най-добре можем да опишем минималистичното, свършено и пълно сливане на тези два задължителни компонента. Това сливане се осъществява в края на пътя, който проследихме, в хомогенния синтез между двата характеризиращи плаката елементи, единият конкретен, а другият – абстрактен. Резултатът е последното разклонение на плакатното дърво, корените на които са съставени от изброените елементи. Този сравнително нов за изобразителното изкуство плод тук наричаме „край“, тъй като той е по същество минималистичен. Такива произведения са съставени от най-необходимото, за да предадат дадена идея“.

Сред приносите на дисертационния труд е изтъкнато, че за пръв път в България се прави историческо изследване на възникването, развитието и ролята на типографията в плаката. За пръв път у нас се изследва проблематиката на съотношението и графичния синтез между текст и изображение. Досега в България не е правено пълно изследване на връзката между текст и изображение на територията на плакатното изкуство. Разгледани са автори, които в България са познати от изложбите на плаката, но за самите художници почти не съществуват аналитични текстове. Изследват се подробно методите, при които текстът добавя към

лексикалната си стойност и визуално съдържание. Дават се примери чрез плакати на различни художници. Прави се опит за систематизиране методите на работа с шрифта, начините на модифициране и деформация, превръщането на буквата от абстрактен знак в конкретен образ.

За пръв път в цялост се изследва българският типографски плакат с най-ярките представители на този поджанр. Много добро впечатление прави включването на речник на специфичните термини, използвани в дисертацията. И с право е изтъкнато, че настоящото изследване би запълнило съществуващия дефицит на разработени трудове в рамките на Нов български университет, изследващи проблема за връзката на изображението и текста. Всичко това може да бъде прието като реален принос на научния принос на докторанта Дамян Дамянов.

В заключение, може с основание да се каже, че пред нас е труд, съдържащ в себе си значима фактология, който е коректен и ценен като научна интерпретация. Поради това убедено предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Дамян Дамянов образователната и научна степен „доктор“.

проф. д. изк. Свилен Стефанов

16. 08. 2019 г.